

Szerkesztőségi iroda:
Nagybecskerek,
Zápolya-utca 1-ső szám,
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:
Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizeté-
sek és a lap szétküldésére vo-
natkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felölös szerkesztő: Dr. Brájjer Lajos.

Előfizetési árak:
Egész évre ——— 24 kor.
Félévre ——— 12 .
Negyedévre ——— 6 .
Egy óra ——— 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybecskerek, 1908.

XXXVII. évfolyam 39. szám.

Hétfő, február 17.

Az adóreform.

— A nagybecskereki kereskedők értekezlete. —
Nagybecskerek, február 17.

Az adóreformról szóló törvényjavaslat, mióta azt a pénzügyminiszter a képviselőház elé terjesztette s így egész terjedelmében ismeretes lett, élénken foglalkoztatja az ország közvéleményét. Sok kifogás hangzik ellene minden oldalról, de leginkább a kereskedők és iparosok panaszkodnak, hogy az új adójavaslatok az ő adóterhüket a jövőben lényegesen fokozni fogják és a magyar kereskedelemnek és iparnak a helyzetét fokozottan megnehezítik.

Az országos magyar kereskedelmi egyesülés akciójára, a kereskedők és iparosok az egész országban megmozdultak tehát s főlemelik szavukat az adójavaslatoknak rájuk nézve sérelmesnek és hátrányosnak tartott intézkedései ellen, hogy a kormányt ez intézkedések megváltoztatására bírják. Alább ismertetjük a kereskedők és iparosok ez irányú kívánásait, a melyeknek meghallgatását kéri a kormánytól s nevezetesen kívánják azt, hogy az adójavaslatoknál az országgyűlésen való tárgyalása előtt az érdekelt köröknek szakszerű tanulmányozásra és sérelmeik, valamint javaslaik előterjesztésére módot adjanak.

A nagybecskereki kereskedők most szintén csatlakoznak ehhez a mozgalomhoz s tegnap délelőtt népes értekezleten kifejtették álláspontjukat, amelylyel hozzájárulnak az országos magyar kereskedelmi egyesülés akciójához és kívánják a sérelmek orvosolását.

Valószínű, hogy ez az országos mozgalom a kormány részéről nem fog figyelmen kívül maradni és módot fog találni, hogy a kedélyeket megnyugtassa és a

panaszokat a lehetőség szerint orvosolja.

Most pedig tekintettel a kérdés nagy fontosságára, itt adjuk az értekezletről szóló tudósításunkat a következőkben:

Az országos magyar kereskedelmi egyesülés nagybecskereki kerülete tegnap délelőtt értekezletre hívta össze a kereskedőket és iparosokat a Lloyd-társulat nagytermébe, hogy állást foglaljanak az új adójavaslatok dolgában.

Az értekezletre össze is gyűltek nagyszámmal kereskedők és iparosaink, úgy, hogy a tágas terem zsufoláig megtelt a szökökőrökkel és érdeklődőkkel, akiknek sorában megjelentek dr. Várady Imre és Kardos Samu országgyűlési képviselők is.

Az értekezletet Steinitzer Géza bankigazgató az országos magyar kereskedelmi egyesülés nagybecskereki kerületének elnöke nyitotta meg 11 órakor s miután röviden jelezte az értekezlet célját és üdvözölte a szép számmal megjelent tagokat és érdeklődőket, átadta a szót Mayer Rezső előadónak.

Mayer Rezső előadó hosszasan ismerteti az adóreform javaslatokat. Annak előrebocsátása mellett, hogy ezen ismertetés tekintettel az anyag rendkívüli nagy voltára ezáltal nem meritheti ki teljesen a kérdést, áttér első sorban a földadó ismertetésére, vázolja az abban levő nagy aránytalanságokat, megemlíti az adóreformnak ama törekvéseit, amelyek arra céloznak, hogy ezeket legalább részben eintüntesse.

A földadókulcsnak 5 és 1/2%-kal történt mérséklésének felemlítése után a házadó kerület sora, amelynek ismérveit elősorolva, különösen kiemelte előadó az esetleg városunkat is nagyon közelről érdeklő házbéradó körzetek alakítását.

A tőkekamat és járadékadó kulcsának 10%ról 5%-ra való mérséklésének érintése után röviden ismerteti a nyilvános számadásokra kötelezett vállalatokra vonatkozó adójavaslatokat, amelynek intézkedései közül különösen tarthatlannak jelzi azt a részt, amelyben azon esetre, ha a pénzüzetek 8% nál bármily címen is több kamatot szednének, 5%-nyi

több adófizetésre köteleztetnek. A közelmúlt tapasztalatai bizonyítják, hogy az osztrák-magyar bank kamatlába is annyira megközelítheti esetleg a vont határt, hogy ez pénzüzetsteinket a hitelezésnek ideiglenes beszüntetésére készíthetné.

A kereseti adó ismertetésénél, mint a javaslat legfontosabb részét, bőven részletezi a létminimumot, amelyet a tervezet 600 koronában nagyon csekélynek tart, olyannyira, hogy ha a tervezett szigorítások folytán sz adózás a tiszta jövedelme, még ha nem is egészen, de legnagyobb részben utóléri, ezen létminimum majd teljesen illuzóriussá válik.

Az ipari munkások, bár törvény szerint ma is adókötelesek voltak, a gyakorlatban azonban nem fizettek adót, mert miniszteri rendelettel azok legnagyobb része adófizetés alól felmentetett, így tehát, tekintve hogy jövedelmük majd minden esetben meghaladja a létminimumot, az új adójavaslat tényleges viszonyokkal szemben új terhet jelent részükre. Összmmel üdvözli előadó a második osztályu kereseti adó és a fejadó eltörlését.

A kereseti adó 10%-ról 5%-ra mérséklésénél, azt kutatja előadó, vajlon ez tényleges állapottal szemben adócsökkenést jelent-e, azon aggodalmának ad kifejezést, hogy a legtöbb esetben nem adócsökkenést, hanem adóemelését is fog jelenteni, aminek igazolására példákat sorol föl, a pénzügyminiszterium hivatalos kiadványai- ból igazolva, hogy az eddigi adókulcsot ugy ezen adóemelés, mint a földadónál senki komolyan számba nem vette.

A IV-ik osztályu kereseti adó is látszólag könnyebbedést jelent, ami azonban nagyon sok esetben a javaslat új intézkedései folytán elenyészik.

Nagy fontosságához képest bővebben foglalkozik a jövedelemadóval, mely mint legigazságosabb adóem hivatva lenne a mutatkozó aránytalanságokat eloszlítani, itt is csekélynek tartja a létminimumot.

Az adókvítés során tervezett változások egynemelyike olyan, hogy nagyon komolyan mérlegelendő, vajlon az ilyen alapon fenntartható-e, ennek orvoslásául a határozati javaslatban foglalt módosításokat ajánlja.

Befejezésül előadó összegezi a javaslat előnyeit és hátrányait és elfogadásra ajánlja az országos magyar kereskedelmi egyesülés következő határozati javaslatát:

A „TORONTÁL” tárcája.

Széljárás Délmagyarországon.

Lyceumi előadás. Tartotta: dr. Csirbusz Géza, f. hó 16-án.
(A „Torontál” eredeti tárcája.)
(Hegyi és völgyi szél. — Téli meleg szél. — Páztás és kerengő szelek. — A cyclon élettani hatása. — A kossava s a kassai főhész.)

Soká töprengtem, miről olvassak én a nagybecskereki lyceumban? Ha a Bégáról, vagy a Tiszáról tartok előadást, megharagudtak volna a kulturmérnökök, mit ártom magam bele az ő dolgukba? de még inkább kikelték volna a folyómelléki földbirtokosok, kik az ármentesítési és szabályozási költségeket viselik; ezeknek vöröspoztót a Tisza, Béga emlegetése. Ha Délmagyarország faunáját, állatvilágát mutatom be, fűlelték volna a vadászok, meg a muzeumi tömők és bogárfogdosók. Minek járuljak hozzá tehát a délvidéki fauna pusztításához? A növényvilágról sok embernek az a nézete, legjobb a szőlő fajok megismerése hámozott, szaz bor alakjukban, a kenyérterményeknek bemutatása kenyér pite és rétes alakjában, a káposztaféléknek osztályozása Marcoin étlapja szerint. Ússe a kő — mondják — a zöldlevelű dudvát, megesszük a podlupkát, de nem gondolunk vele, miből készül. A Délvidék városairól szóljak? Hiszen érdekes thema, nekem meg kapóra jönné, mert épp most közöltem nemrég leírását a délvidéki szerb városoknak. De ha nagyon kidecsérem ezeket a városokat, meg-

neheztelnek a becskerekiek; ha meg felmagasztalom Nagybecskereket a többiek rovására, szemembe nevetnek s azt mondják kópéskodom, vagy kurizálók, vagy gunyolódok, de minden esetre fűlelték. Ezt az ódiúmot meg nem veszem magamra.

Maradok tehát egy közömbös meteorológiai themánál: a széljárásnál. Ezzel legfeljebb a cigányokat haragítom magamra, kik tudvalevőleg nem szeretik a szelet és a köpenyforgatókat* a politikában és a társadalmi téren — ezektől meg nem félek. Verhovay hirlapírói karrierjének fény és pénzkorában az utóbbiakat szélhámosoknak nevezte. A szelet azonban épp oly bajos meghámozni, mint jeget aszítani, mert a szél furcsa egy fizikai tünetény: nem ott keletkezik, ahol fúj s nem oda megy, ahová fúj.

Igaz beszélnek helyi és zónás szelekről. De egyikök sem keletkezik a hely színén, ahol érzik, hanem valahol másutt. Ha p. o. meleg nyári nappal után este napszállatkor a Duna, Temes vagy Béga partján állunk, kellemes hűs zefir leng felénk a víz felől, mert a síkság fölmelegedett levegője éppen akkor sugárzik a magasba, helyébe tehát a folyóvíz felett lehűlt levegő áramlik felénk s a parti rónaság felé. Orsova kellemes nyári estét a Dunának köszönni. Kolozsváron este nemcsak a Szamos felől, hanem a gyalui havasok felől leng a szél. Ez a hegyi szél nyáron oly hűvös, hogy felöltözni nélkül nem lehet künn a csillagos égbn gyönyörködni vagy

* Pompás a német Windbeutel szó ezekre: Bei Denen ist wirklich alles nur auf ihrem Beutel abgesehen.

jó muzsikát hallgatni. Estendé u. i. hamarabb lehül a levegő a gyalui havasok magas tetőin, mint lenn a síkságon. Az egyféle légnomát mutató levegőrétegek egyensulya tehát megbillen. A hegyen levők lejtőt kapnak a völgy felé s a Szamos völgyén át zúdulnak át Kolozsvárra. Ugyanezt érezni Karánsbészen, ahol a Csartku hidegebb levegője gurul le a Temes völgyébe; de még Temesváron is ugy 2—3 órákor hajnal felé, ahol az északi dombvidékről eláramló levegő hűvösíti a rónát, azért ilyenkor szoktak a szabad ég alatt mulatozók az egyensuly helyreállítására okából pezsgőt bontani.

Épp annak ellenkezőjét tapasztaltam a Gugu tetején. Ez a hegy tudvalevőleg legmagasabb hegye Dél Magyarországnak és belekandikál az oláh Alföldre. Nappal ugy 10 óra után örökös keleti és délkeleti szél fúj azon a hegyen Románia felől. (A juhnyájok eltérése!) Természetes, mert a román síkság felett átmelegedett levegő oly magasra áramlik, hogy onnan felől kap lejtősfűlést a hegy felé s mi ezt a síksági szelet érezzük ugy esti 6—7 óráig.

Más eredetű azonban a magas hegyeken télen tapasztalható meleg szél. A gyalui Magurán p. o. januárban muskátlik nyílnak az erdővéd ábiakán, mezitláb szaladgálnak a gyerekek a Magurán, mikor lenn a Regyiseli-völgyben irtóztató hideg dühöng. A Mixen kipányvázak a lovakat s a barom is áttelei a tetőn, holott lenn lavinák temetik be a falvakat. Tátrafüreden szanatóriumot csináltak ily magasban, mert a nappalok tñrhetőbbek ott fenn, mint lenn a

Alapítottott 1867.

Torontálvármegye legnagyobb kalapraktára.

Állandó raktár 20.000—25.000.

Telefonszám 213.

LIPTAY DEZSŐ NAGYBECSKEREK

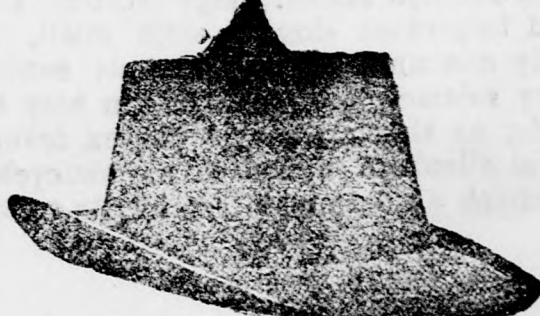
kalap- és uridivat-áruháza

14-167

Vihareros lodenkalap a legjobb garantált formatartó.

Bórkabátokban nagy választék 60 koronától,

Plüschkalapok minden formában 7 koronától kezdve.

1. A pénzügyi kormány által beterjesztett adójavaslatok a kereskedő- és iparososztály adóterhét lényegesen fokozzák, mert e terhek sokkal súlyosabbak az eddig tényleg viselt adónál, de egyúttal lényegesen nagyobb az osztrák kereseti és jövedelmi adónál és általában valamennyi modern adóreformban foglalt tehernél. Az osztrák kereseti adóterhét ezidő szerint körülbelül $3\frac{1}{2}\%$ -ra rug, szemben a javaslatban kontemplált 5% -kal, az osztrák jövedelmi adó pedig egy $\%$ -ig emelkedő eltéréssel marad a magyar javaslat tételai alatt. Ez oly teherkülönbséget, amely nagy mértékben befolyásolja a verseny-előfeltételeket a magyar kereskedők és iparosok hátrányára. A közös vámterület alapján biztosított szabad forgalom következtében védtelen zsenge iparunk és tökeszegény kereskedelmünk amúgy is csak erős küzdelemmel tudván megállni a túlerővel rendelkező osztrák iparral és kereskedelemmel szemben, nem engedhető meg, hogy a magyar iparunk és kereskedelemnek helyzete fokozottan megnehéztessék még az által is, hogy átlag magasabb adóterhet viseljen, mint az osztrák ipar és kereskedelem. Ha már nem lehet ez az adóterhét kisebb, mint Ausztriában, legalább is azzal egyenlő legyen.

2. A lakbérre alapított u. n. minimális tételek fokozása is igazolja az adóterhét emelkedését. A lakbérnek az utolsó években való emelkedése csak a terhek, de nem egyúttal a jövedelem megfelelő emelkedését jelenti. Ha a javaslatok csak az eddigi törvényes alapon maradnának és a fokozott bérteher az eddigivel teljesen azonos százalékat fogadná el adóalapul, a lakberek állandóan emelkedő irányzata folytán már ez is lényeges adóterhét-emelkedést jelentene. A javaslatok azon rendelkezése, hogy a bértehernek az eddiginél magasabb százalékos vétessék adóalapul, elviselhetetlen teheremelkedést képvisel.

3. A kereseti adó főösszegének kontingentálása a javaslatban előterjesztett alakjában csak abban az esetben érvényesül gyakorlati hatásában, ha a kivétel évi eredménye a főösszeg alatt marad, mert ebben az esetben pótelőírásnak van helye. Kimondandó volna, hogy a kereseti adónak a kontingentált főösszegén túlmenő eredménytöbblete a kivett kereseti adó aránylagos csökkentésére fordítassék.

4. A létminimum ne állapíttassék meg egyenesen az egész országra kiterjedő hatállyal, hanem városokban, ahol a megélhetési viszonyok kedvezőtenebbek, a törvényszerű minimum 900 korona legyen. A létminimum megállapításánál ezenfelül tekintettel kell lenni a családtagok számára.

5. A szolgálati viszonyból eredő illetmények adóterhe a javaslat szerint látszólag kisebb ugyan az eddiginél, de a lakpénzek, jutalmak és utazási általánosságok adóterheltsége folytán lényegesen emelkedik. Az adóterhét fokozása ezen osztályoknál, melyek leginkább szenvednek az általános drágulás hatása alatt, teljesen igazságtalan és ez okból a lakpénzek, jutalmak és uta-

zási általánosságok adómentessége továbbra is fenn tartandó.

6. A javaslatok mentességét biztosítanak az állattenyésztésnek, állathizlálásnak és a mezőgazdasági iparnak a kereseti adó alól, amit merőben indokolatlannak tartunk.

7. A földadókataszter kiigazítására vonatkozó javaslat mellőzi azon sürgősen szükséges rendelkezést, hogy a földnek kataszterileg kiszámított jövedelme a valóságnak az egész vonalon megfelelőleg helyesbítessék.

8. A kereseti és jövedelmi adó kivételénél mellőzendő a kihallgatott tanúk tanúzási díja, nehogy államségéllyel teremtessék meg egy osztály, amely kenyérkeresetét a polgártársak elleni áskálódásból és feljelentésből meríti.

9. A jövedéki kihágások azon esetei, melyek esetleg szabadságvesztés-büntetéssel járnak, igen távol vannak a javaslatokban körülírva. Oly eseteknek, mint pl. a jogorvoslatok indokolásában előforduló valótlanságokhoz jövedéki kihágásnak való minősítése az adózó közönség ok nélküli zaklatását jelenti.

10. A jövedelmi adónak a kontingentálnál nagyobb bevétele a hozadéki adók fokozatos csökkentésére fordítandó.

11. A kezdő iparos és kereskedő kereseti és jövedelmi adója a mai állapotnak megfelelőleg az illet fennállásának első két évében az egyebekben törvényesen kivethető adó felében állapításuk meg.

12. Miután az adójavaslatokat, amelyek a kereseti és jövedelmi adó tekintetében lényeges teheremelési tartalmazzak, az érdekelt köröknek különben szokásos bevonása nélkül terjesztették elő, feltétlenül szükséges, hogy a javaslatoknak az országgyűlésen való tárgyalása előtt az érdekelt köröknek szakszerű tanulmányozásra és sérelmeik, valamint javaslatok előterjesztésére módot adjanak.

Zinner Dávid éles szavakban kel ki a javaslat intézkedései ellen s azokat különösen a városi középpontú névvel tulterheseknek jelzi. Főképpen aggodalommal látja a javaslatnak a tiszta jövedelem esetleges kipuhatólása esetén teendő intézkedéseit, amelyeknek legtöbbször végzetőriusnak mondja. A törvényjavaslat minimális tételai alapján egyes példákkal illusztrálja, hogy mily nagymérvű adóemelési jelentésnek ezek a mai állapottal szemben. Elfogadva az előadó határozati javaslatát, még megtoldani kívánja azzal, hogy a mai értekezlet tegye a megyebeli országgyűlési képviselők erkölcsi kötelességévé, hogy a javaslat ellen állást foglaljanak.

Steinitzer Géza elnök röviden összegezve az elmondottakat a maga részéről is kifejezi aggodalmát a javaslatl szemben, azonban a mai értekezletet nem tartja illetékesnek arra, hogy Zinner Dávid pótlásának elfogadásával erkölcsi köteles-

ségévé tegye a megyebeli képviselőnek a javaslat ellen való állásfoglalását. Meg van győződve arról, hogy a képviselők választóik jól felfogott érdekében ugyanis ellenezni fogják a javaslatnak mai alakjában való elfogadását, mindazonáltal maga is felkérendőnek tartja a képviselőket, hogy a javaslat ellen állást foglaljanak s ezért ily irányban kívánja módosítani a pótló indítványt.

Ezután az értekezlet egyhangulag hozzájárult az előadó határozati javaslatához az elnök által jelzett módosítással s egyben meleg köszönetét tölmesolta az előadónak.

Itt említik meg, hogy a vasutaszövetség nagybecskereki kerülete tegnap szintén foglalkozott Gara Sándor elnökével az új adójavaslatokkal. A választmányi ülés elhatározta, hogy a szövetség központi vezetőségét a javaslatl szemben érélyes atcióra hívja fel. Különösen sérelmes a vasutasokra az adóreformjavaslatnak azon rendelkezése, mely őket a községi adók alóli mentességéből kizárja s abban csupán a szorosán vett állami hivatalnokokat részesíti. Pedig ha a vasutasokat a büntetőjog szempontjától közhivatalnokoknak mondta ki a törvény, csak természetes követelésük, hogy adózási szempontból is azoknak tekintessék.

A nagyikinda—ujaradi vasut.

— Az 1898. évi III. t. cikk a nagyikinda—ujaradi helyi érdekű gőzüzemű vasut engedélyezéséről. —

A hivatalos lap legutóbbi száma közli a nagyikinda—ujaradi vasutról szóló szentesített törvényt, amely a következőleg hangzik:

1. §. A miniszterium felhatalmaztatik, hogy a m. kir. államvasutak Nagyikinda állomásából kiágazólag a temesvár—nagyszentmiklósi helyi érdekű vasut Lovrin és a m. kir. államvasutak Perjámos állomásán át a m. kir. államvasutak Ujarad állomásáig és innen ujarad—aradi vonalszakasz együttes használatát mellett a m. kir. államvasutak Arad állomásáig mint forgalmi végpontig vezető fővonalból, továbbá ennek Perjámos közepében a Maros folyóhoz vezető vontatóvágányából és a m. kir. államvasutak Nagyikinda állomásából Nyerőig, valamint a temesvár—nagyszentmiklósi helyi érdekű vasut Lovrin állomásától a m. kir. államvasutak Zombolya állomásáig vezető szárnyvonalaiából álló helyi érdekű gőzüzemű vasutat az 1880. évi XXXI. és az 1888. évi IV. törvényekben foglalt feltételek alatt engedélyezze.

2. §. A kereskedelemügyi miniszter az előző szakaszban megjelölt helyi érdekű vasut engedélyezésének megtörténtéről az 1880. évi XXXI. t. c. 1. §-a alapján az országgyűlésnek jelentést teend.

3. §. Ez a törvény kihirdetése napján lép életbe és végrehajtásával a kereskedelemügyi és pénzügyi miniszterek bizatnak meg.

völgyekben. Itt a magasban járó melegebb passzát vagy zónát szél teszi tűrhetővé az ott tartózkodást, míg a hidegebb, tehát súlyosabb levegő a völgyekre és síkságra nehezedik.

Délmagyarország időjárását, esőzés-viszonyait szintén zónás szelek irányítják, még pedig mivel a napforduló körökön felül fekszik országunk — a ciklonok vagyis a földszinten járó alacsony nyomású szelek és anticiklonok azaz felülről lecsapó nagynyomású szelek. A nagynyomással bíró fölszelek többnyire magán a földszínen keletkeznek a levegőnek összezsugorodása miatt. Nyáron dardít, száraz időjárást hoznak, télen nagy hideget. Így p. o. a múlt héten, február 5. és 10. ily nagy nyomású szél kerengett Közép-Európában, mely Beeskerekre is lecsapott és csinálta a nagy hideget. Az ily anticiklon akkor veszedelmes, ha az ázsiai lehűlt puszták maximális nyomású légkörével találkozik, mert akkor betehig tartó dermesztő hideget okoz. Az en idegrendszerem megéri e nagy légnyomás közelségét és nálam főfájást okoz, mert akkor a felső légtraktusokról zúdul le a hideg súlyos levegő s a vérkeringésnek ellennyomása nem bír vele. De megérzem az alacsony nyomással járó cyclon közelét is, mert akkor még kelletlenül több vér ömlik agyamba s így álomszédot, levertséget okoz. (Az itt levő orvosok szíves elnézését kérem, ha magyarzatom nem quadrál az övékkel. Én csak magamról beszélek. Ahoz meg van a jogom, hogy bajaimat így magyarázzam, amint nekem tetszik és jólesik.) Megérzi különben sok más ember, különösen az asztmások, reumások, idősök és tyukszeműek, no meg az anyósok. A minék az okát mindjárt elmondom.

A cyclonok és anticyclonok al- és felszelek nem egyenes vonalban fuvó pásztás szelek, hanem kerengő szelek. Nagy körben keringnek a föld forgásának eltérítő ereje miatt, vagy valamely minimum vagy légritkított centrum körül, vagy valamely nagy légnyomású hely körül. Még pedig az alszelek, a cyclonok az óramutató járásával ellenkező irányban, az anticyclonok vagy felszelek az óramutató szerint. Az anticyclon felől

a hidegebb sűrűbb levegő csaple a ritkább levegő helyre, de ezt nem egyenes irányban teszi meg, hanem körben kerülgetve közeledik hozzájuk. Ezért lecsapó felszél. Belőle kifelé szétáramlik a levegő. A cyclon levegője meg ellenkezőleg a ritkult levegő helyre törekszik, ki akarja tölteni a hézagot, helyre akarja hozni a légkörnek súlyát, azért a ritkulás felé, tehát befelé törekszik, de szintén országokat magába foglaló nagy pedig kerülgetésekkel, több száz, sőt ezer kilométer terjedő körökben. E körökbe állva, háttal a szélnek, balkez felé esik a cyclon közepe, a marra a szél törekszik. A kör elején foszlányos, kuszált réteg-felhőket látni 8000—10000 kilométerre magasságban (cirro-stratus). Ha közelebb rúkol a szélkör magva, a délnyugati és déli szélre elhalványul a hold, ködös lesz a nap, gomolyodik a stratus felhőzet, még további haladtában a déli alszél fuvásakor megszólalnak az anyósok, zuznak-törnek a histerius menyecskék, később megnehezül és kurtul az asztmások lélekzététele, káromkodnak a reumások a citázó arheumatikus fájdalimaktól és égetnek a tyukszemek. Nehány órával a minimum megérkezése előtt, a számbelérés, felleselés, szagatás, égetés, szakalás és örületes tombolás delelő pontját éri el — de igen, hála Istennek, végre egy mentő de — de nyomban a katasztrófák után megereged az eső vagy a havazás s lecsillapul, javul minden. Mihelyt a minimum mögé kerülünk, fölszakadnak a felhők, északi vagy északnyugati szél kezd fujni és gomolygó felhőket kerget maga előtt.

Derül és megkönnyebbül minden és mindenki örül, mert szép idő hoz. Télen a korcsolyázók, nyáron a turisták, juliusban az aratók és gabnaspékulánsok örülnek megérkezésének. Ki kell emelnem, hogy Délmagyarországon oly kedvező a ciklonok és anticiklonok megoszlása, hogy télen tulnyomólag déli, délkeleti és nyugati szelek fujnak, tehát meleget hoznak, nyáron meg az északiak, északnyugatiak enyhítik a forróságot.

Meg kell végül említenem egy speciális dél-magyarországi szelet a délkeleti kossavát. Leg-

gyakoribb az évek hidegebb (ősz, tavasz, tél) felében, de nyáron is kerakodik. Ez lecsapó főhúszél, minő a Nemere Erdélyben vagy a kassai szél a Hernád völgyében s akkor keletkezik, midőn a Fekete-tenger környékén nagy a légnyomás (anticiklon), és a télen melegebb Földközi tengeren vagy a gólfáramlástól melegített keleti meg német tengeren képződött minimum vagy kis légnyomás Alföldünkre is kinyulik.

Eskor először is a szerb planinyákra hág, ott leűl s nagy eséssel zudul le az Alsó-Dunára és Dél-Magyarországra. Nem szoktam dolgaimmal dicsekedni, de ennek a szélnek magyarzatomhoz jelentékenyen hozzájárultam. Én vitattam legelőször Temesváron 1903. (Term. tud. füzetek 1903. évf.), hogy az a lecsapó szél a szerb hegyekről csap le ráunk s a délmagyarországi helyi minimumra, ámbár főindítója a keleti anticiklon.

Ugyanezt a nézetet vallja most a magyar meteorologiai intézetnek jeles megfigyelője, dr. Róna, a Meteorolog. Zeitschrift 1906. (Hann-Band.) Nem hivalkodom vele, csak megemlítem. Mert ez a Kossava eszembé juttatta a Nyírség buckáit. A Kossava délkeleti irányba érhetővé teszi a Delibát homoksvatag bucaasoraitak és haladásuk szintén délkeleti vonulását, de a nyírségi bucaasorokat tudom is én miféle északnyugati és északkeleti szelekkel hozták kapcsolatba, pedig azok minden hibás térképezésük mellett — a kassai északi főhúszélak, mely a Kárpátokról zudul le a Bodrogra, a zempléni és tiziamelléki síkságra, a teremtényei. A zempléni síkság trachyt hegyeiről hozza le az a szél a trachyt-homokot, a zempléni síkságról toltta odébb le a buckákat a Bodrogra, a Bodrogrközbe és a Tiziantulra. De ugylátszik Galiciából hozta azt a svatag homokot, melyet dr. Cholnoky Jenő unikumnak mond. Tehát szintén felhágó és lecsapó szél ez mint a Kossava.

Mivelhogy pedig én is felhagtam e felolvasó asztal mellé, ideje, hogy lezáljak innen, köszönetet mondva a hallgatóságunk szives és elnöző türelméért.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap reggeli 8 óráig kezdve 1/2-ig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 5 óráig délután; ugyanazon napokon este 1/6-tól 7-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délben gőzfürdő. A kádfürdő reggeltől este 6-ig nyitva marad.

A Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület ingyenes olvasóhelyisége és könyvtára nyitva mindennap d. u. 5 óráig, vasár- és ünnepnapokon d. u. 2 óráig este 10 óráig.

Február 18. Megyei központi választmány ülése.

Február 23. A kaszinó közgyűlése.

Február 23-án az „Iskolagyermekbarát-egylet” közgyűlése.

Március 9. Közigazgatási bizottság ülése.

Kinevezés. A m. kir. igazságügyminiszter Boltizár László ideiglenesen nyugdíjazott telekkönyvezetőt a nagybecskereki kir. törvényszékhez telekkönyvezetővé kinevezte.

A vöröskereszt közgyűlése. Az országos vöröskereszt-egyesület torontáli választmánya és nagybecskereki fiókja ma délben a vármegyházán Botka Béla főispán elnöklésével rövid közgyűlést tartott. Az ülésen jelen voltak: Dr. Mihálovics Ödön, dr. Mangold Samu, dr. Plechl Szilárd, Mencer Lipót, dr. Mangold Samu, Filkovic Boldizsár és Popovic-Pécsi Szilárd. A közgyűlésen Filkovic Boldizsár titkár betervezte úgy a fiók, mint a választmány zárószámadásait, amelyeket tudomásul vettek és a fölmentvényt megadták. Bemutatta továbbá a vidéki fiókok számadásait, amelyeket fölülvizsgálásra a központnak küldenek meg. Végül különböző adományokat szavaztak meg s ezzel az ülés az előző éltetésével véget ért.

Az iskolai gondnokság alakuló ülése. Az 1907. évi XXVI. t.-c. értelmében újjászervezett állami iskolai gondnokság szombaton délután tartotta dr. Plechl Szilárd elnöklésével alakuló ülését, melyen jelen voltak: dr. Anna Ernő, Baaden Károly, Balázs József, Bányai Jakab, dr. Fialowski Béla, Franz J. L., dr. Gyorgyevics Milos, dr. Haidegger Lajos, Haidegger Ödön, dr. Klein Mór, dr. Mangold Samu, Mencer Lipót, dr. Millos Aurél, Osztie Béla, Partila Géza, dr. Perisics Zoltán, Rigó István, Steinitzer Géza, Streitman Antal, Szeffli Sándor, dr. Várady Imre, dr. Vászity Endre, Weisz Izidor, Wégling István. Dr. Plechl Szilárd elnök szép szavakban üdvözlőlvén a megjelenteket, behatóan körvonalozta azon teendőket, melyek az új gondnokság hatáskörében tartoznak. Azután a jelenlevő választott és kinevezett tagok letették a Baaden Károly igazgató, gondnoksági jegyző által felolvasott esküt. Miután alelnökké egyhangulag Mencer Lipót, gondnokká pedig Mayer Rezsőt választották meg, elnök a gondnokságot megalakultnak jelentette ki, mire az ülés az újjászervezett gondnoksági intézmény létesítőjének, Apponyi Albert gróf éltetésével véget ért.

Karátsonyi Kamilló gróf temetése. Bánlakra jelentik lapunknak: Karátsonyi Kamilló gróft szombaton helyezték rendkívüli részvétel mellett örök nyugalomra az ofszencicai kegyuri templomban levő családi sírboltba. Az elhunyt gróf holtteste szombaton reggel érkezett Bánlakra, ahol óriási gyászoló közönség várta a halottat. Itt a koporsót pompás díszkocsira helyezték s nagy menetben átvitték Ofszencicára. A menetet a család tagjai kivül óriási közönség, az uradalmi tisztikar, erdészek, vadászok, huszárok és csatlósok, valamint 30 pompás díszfogat kísérte. Ofszencicán a holttestet az ottani kegyuri templomba vitték s a gyászszertartást Várady L. Árpád püspök végezte az összes kegyuri papság fényes asszisztenciájával. Megjelentek itt a gyászszertartásnál a család tagjai Karátsonyi Jenő gróf v. b. t. és neje Andrássy Karolin grófnő csillagkereszt és palotahölgy, Karátsonyi Aladár gróf cs. és kir. kamarás, Karátsonyi Mária és Margit grófnők, gróf Hadik Janosné, Zichy Géza gróf és neje, Piret báró és neje, Keglevich Gyula gróf és neje, Zichy Károly gróf és neje, továbbá a báró Gudenus, Manassi és Hauser családok, a Györmey és Gyarmathy családok, dr. Ürményi Sándor és Steinbach Antal főszolgabírák, valamint a község és környék lakosságán kívül a járás összes közegei küldöttségileg. A fényes és megható gyászszertartás után a koporsót levitték a templomban levő családi sírboltba s itt örök nyugalomra helyezték.

Köszönetnyilvánítás. Torontálmezei takaré- és hitelbank igazgatósága a róm. kath. leánynevelő-intézet szegénysorsu tanulóinak segélyezésére 50 koronát adományozni kegyeskedett, melyért hálás köszönetet mond az intézeti főnöknek.

A Torontálmezei takaré- és hitelbank 50 koronát adományozott a nagybecskereki kereskedő ifjak egyesületének, amely ezután is hálás köszönetet mond az adományért.

Dr. Czirbusz Géza előadása a szabad lyceumban. A Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület kebelében működő szabad lyceum tegnap tartotta az állami polgári és felső kereskedelmi iskola dísztermében kilencedik előadását. Ez alkalommal dr. Czirbusz Géza, az országoshírű tudós priarista-tanár „Széjjárás Dél-magyarországon” cím alatt tartott rendkívüli érdekes előadást, melynek keretében klimatikus viszonyainkat igen tanulságosan megvilágította. A rendkívül nagy számban megjelent hallgatóság, az ügy formára, mint tartalomra nézve minden tekintetben kimagasló előadást nagy tetszéssel fogadta s a kitűnő előadót zajos éljenzéssel honorálta, a lyceum nevében pedig Knyaszkó Lajos igazgató mondott meleg köszönetet dr. Czirbusz Gézának. Az érdekes és tanulságos előadást lapunk mai tárcájában egész terjedelmében közöljük.

A nagybecskereki filharmoniai egyesület közgyűlése. A nagybecskereki filharmoniai egyesület dr. Plechl Szilárd díszelnök elnöklésével mellet tegnap tartotta meg rendes évi közgyűlést, mely nagyon látogatott volt. Miután a pénztáros az előterjesztett 1907. évi számadásra a szokásos felmentést megkapta és 1908. évi költségvetés jóváhagyott, a tisztújítást ejtették meg a következő eredményvel: Elnök Filkovic Boldizsár, alelnök dr. Steinbach Béla, titkár Roschitz Imre, ig. karmester Ripka Imre, második karmester Narozsni Samu, háznagy Alexich Bogolyub, pénztáros Tolveth Oszkár, ellenőr Hermann Gusztáv, énektári könyvtáros Wehner János, zenekari könyvtáros Kohn Lipót. Választmányi tagok: Ambrózy István, Binder István, dr. Brájer Lajos, Geiduschek József, Kadelburger Ede, Lewin Hermann, dr. Löffler Armin, Nickl István, Seprős Valter, Steyer István, Tarkó János, Wehner György. Több folyó ügy elintézése után a közgyűlés még azt a határozatot hozta, hogy a jövőben a működő tagoktól 6 kor. évi tagdíjt szed.

Adomány a kulturegyesületnek. A nagybecskereki Népbank 20 koronát adományozott a Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesületnek, amiért hálás köszönetet mond az egyesület elnökének.

A tanoncotthonból. Tegnap a tanoncotthonban Lovrics Antal állami tanító tartott szép előadást arról, hogyan védje meg a tanone maga egészségét a műhelyben, otthon és az utcán. Egyszerű, a tanoncoknak értelmes és mértékteljes szavakban, de valóban tartalmasan és élvezetesen sorolta fel mindazon veszedelmeket, melyek a műhelyben, üzletben, a lakásban, a levegőben, a ruházaton, az inasszósokokban betegségeket rejtenek magukban. A tanoncok érdeklődéssel hallgatták a közvetlen hangú előadást.

Köszönetnyilvánítás. A nagybecskereki gör. kel. szerb kereskedelmi ifjuság által 1907. december hó 31 ik (1908. január 13.) napján megtartott mulatság alkalmával következő felülfizetések történtek: 6 koronát: Dimitrijevits Joca; 5 koronát: dr. Gyorgyevics Milos ügyvéd; 4 koronát: Kerner József, Vági Sándor; 3 koronát: Kozlovicsi György; 2 koronát: Gligorjevics János, Czevanov Dusan, Dankulov Péter, Vinkler, Szobotity Mita, Risztity György, Balázs Izidor, Kupuszárovy Anna, Turinszki Teodor, Mucsalov Jelens, Vinezanov Mladen, Tersin Zs. Zsviko, Popper Emanuel, Weisz Izidor, dr. Kardos Samu orsz. képviselő, Mateity Olga, Mateity Julia, dr. Zupanszki Szlavko ügyvéd, Sztajkovics György, Hraniszavlyevity Pavle, dr. Kral orvos, dr. Vászity ügyvéd, Vukov Zs.; 1 koronát: Angyality János tanító, Szeity Tósa, Gáborov Milán, Birovlyev Fülöp, Dankulov Mica, Milyev Pavle gör. kel. szerb lelkész, Sztakity Zsarko gör. keleti szerb lelkész, Radanov Zsiva, Ruszity Nika, Szmederevac Drága, Sztráity György gör. keleti szerb esperes, Bugarszki M., Pivarszki Sztéván, Borjanovity Brankó, Berberszki Nikola, N. N., Milovanov Milán, Udicski Drága, Udicski Milos, Vénovity Olga, Jovánovity Bozsidi, Petrovity Lenka, Risztity Tanaszie, Tyószity Koszta, Sztaity Julianna, Magyarov Szvetovár, Jankovity Katica, Ugrinov Gavra, Rádity M., Golosin Milán, Tolicszki Száva, Jónász Bertalan, Prandell Rezső, Benó testvérek, Armbruzster J., J. F. Watzke, Patz Antal, Scheirich J., Léderer, Vehner József, Klein János, Szobcsák J., St. Karlsburger, Risztity Pája, Zsemberi, Sztajkovics Milos, Tunner Mária; 60 fillért: Rassa György, Goldschmidt Lajos, Lámbrin Katica, Naszity, Schepp József, J. L.

Baaden, Benó J., Marinkov Miléva; 50 fillért: Radicev Lázár; 40 fillért: Magyarov nagybecskereki lakosok. — 2 koronát: Theodorovits István (Budapest), Milin Pavle gör. kel. szerb lelkész (Basabid); 1 koronát: Dimity, Gyukits Anna tanító (Homolie), Negován Gáborov (Lála), Jankovits János postamester, Paal Jován, Nikolity György gör. kel. szerb lelkész, Berger Márton, Radovity, Nikolity Száva, Perisity István tanító; 40 fillért: N. N. basahidi lakosok. A nemesszívű adakozóknak ezuttal is hálás köszönetet mond a rendezőség.

Hasonlóképp hálás köszönetet mond alulirt rendezőség Bogdánov Mária és Gyendy Zsófia kisasszonyoknak, akik az előadott „Csesztitam” című szindarabban szerepeltek, ugyisint Danukulov Péter mint rendezőnek is, aki a legnagyobb lelkiismerettel teljesítette a rendezői kötelességét. A nagybecskereki gör. kel. szerb kereskedelmi ifjuság.

Mulatság.

Farsangi naptár.

Február 20. Hentesek táncvigalma.

Február 23. Mulatság a Lloydban (Wäscher-Mádl bál).

Február 29. Nyomdászok jux-estéje.

Március 1. Köz- és magántisztviselők mulatsága.

Március 7. Az orsz. vasutas-szövetség nagybecskereki kerületének táncestéje.

A nőegylet álarcos bálja.

Ragyogó, színes estét varázsolt szombaton a nagybecskereki jótékony nőegylet a városi színháznak ilyenkor néma és sötét világába.

Fény, pompa és csillogás, derű és jókedv lakozott ott estétől reggelig, mintha az ezeregyéjszaka valamelyike vonult volna be a színháznak már meglehetősen kopott belsejébe.

A jótékony nőegylet álarcosbáljának köszönheti a színház és a közönség a tündéri szép estét, vagy jobban mondva éjszakát amely farsangi mulatságaink között bizonyára egyike lesz a legemlékezetesebbeknek és legjobban sikerülteknek.

Este 9 órakor kezdett gyülekezni a közönség a színháza, előbb a nézők: a páholyok és ülőhelyek közönsége s csakhamar minden hely telistele lett a legelőkelőbb közönséggel, amelynek sorában megjelent Botka Béla főispán, Jankó Ágoston alispán, dr. Vinczehid Ernő m. főjegyző, dr. Perisics Zoltán polgármester, valamint társadalmi életünk majdnem valamennyi kitűnősége.

Kilenc óra után lassankint szállingózni kezdtek az álarcosok. Egymásután libbentek be az elegáns és izléses dominók, bájos pierettek, majd a legkülönbözőbb és el kell ismerni csupa izléses és szép maszkok, akiknek sorában mindenféle fajta képviselve volt a clownoktól — az apácáig. Tíz óra felé már zeufolva volt álarcosokkal és frakkos urakkal a színháznak bálteremébe alakított nézőtere, amely ezután reggelig ilyen népes is maradt. Körülbelül egy óráig folyt a mókázás az álarcosok között s a nézők igyekeztek fölfedezni, hogy ki rejlik az egyes maszkok alatt, ami nagyra értékelt is, bár voltak csalódások is — persze csak a találatásban. A mókázás és tréfálkozás tónusa mindvégig előkelő és finom volt s így a legkényesebb izlésű embernek sem lehetett panaszja. Egy óra tájban volt a souper, amely alatt a tombola-játék mulattatta a közönséget. Tombola után következett a kotillon s fél 4 óráig ennek a régi szép táncnak érdekes figuráival szórakoztatta a rendezőség a publikumot. A kotillon Bálnakya András rendezte ötletesen és ügyesen, amiért teljes elismerés illeti, de teljes elismerés illeti az egész rendezőseget s a nőegylet érdemes vezetőit is a szép és ragyogó estért, amely jól jövedelmezett a jótékonyaságnak is. A közönség csak reggel 7 óra felé kezdett oszladozni s azután homályba borult a színház csillogó képe.

A buffet Marcoin látta el a töle megszokott izléssel.

A filharmonikusok bolond-estéje. A nagybecskereki filharmonikusok farsang utolsó napján március 3-án a kaszinóban megtartandó nagyszabású bolondestélyének rendező bizottsága tegnap értekezletet tartott, amelyen megbeszélték az estély részleteit. A nagyarányú készülésekből és a már most is városzerte mutatkozó élénk érdeklődésből következtethetünk, hogy a közkedvelt és fontos kulturmissziót teljesítő egyesület ezidei estélye nemcsak hogy az előző években lezajlott esték mögött visszamaradni nem fog, hanem azokat — ha ugyan lehetséges — még túlszárnyalni is fogja.

Esküdtszék.

§ Fölmentett gyilkos. Szubotin Lyuba szerbeleméri lakost, ki szándékos emberölés bűntettével vádolva került az esküdtszék elé, szombaton, felmentették. Az esküdtek ugyanis a szándékos emberölésre hangzó kérdést elvetették és Szubotin Lyubát csak halált okozó testi sértés vétsége miatt találták bűnösnek, egyszerűen megállapítva, hogy azt csak jogos védelmében okozta. E verdict alapján Szubotin Lyuba fölmentetett.

A február 3-án kezdődött ciklus ezzel befejeződött.

TÁVIRATOK.

A képviselőház ülése.

Budapest, február 17. (A „Torontál” eredeti távirata.) A képviselőház holnap délelőtt 11 órakor formális ülést tart, amelyen a legközelebbi ülés napirendjét állapítják meg. A napirendet nézve Wekerle Sándor miniszterelnök tesz javaslatot s ebben a szerint benne lesz a házszabályrevízió napirendre tűzése.

Batthyányi Tivadar a helyzetről.

Budapest, február 17. (A „Torontál” eredeti távirata.) A VI-ik kerületi függetlenségi és 48-as kör tegnap tartotta közgyűlését Batthyányi Tivadar gróf elnöklésével. Batthyány elnöki megnyitójában foglalkozott a politikai helyzettel és aktuális politikai kérdésekkel. Kijelentette, hogy a függetlenségi párt csak akkor szavazza meg a hadügyi terheket, ha rekompenciációképpen teljesítik a nemzeti követeléseket, ha ezt nem teszik, úgy a föladat az általános választói jog alapján összeülő országgyűlésre hárul. Szólt az önálló bankról is és azt mondta, hogy ennek fölállítására a legalkalmasabb idő 1911. január elseje.

A horvát választások.

Budapest, február 16. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Zagrábból sürgönyzik, a horvát hivatalos lap külön kiadásában közli a bánnak az összes városi és megyei hatóságokhoz intézett rendeletét, amely szerint a képviselőválasztásokat február 27., 28. és 29. ikére tűzi ki.

Építőiparosok gyűlése.

Budapest, február 17. (A „Torontál” eredeti távirata.) Az építőiparosok országos szövetsége tegnap az új városháza nagytermében gyűlést tartott. A gyűlésen elhatározták, hogy építőipari hitelintézetet alapítanak s ennek előkészítésére bizottságot küldöttek ki. Ezután különböző indítványokat tárgyaltak, melyek közül elfogadták a szövetségi munkaközvetítő kötelező létesítésére vonatkozó indítványt, továbbá azt az indítványt, mely akció megindítását javasolja aziránt, hogy a magánházakban elhelyezett hivatalok és közintézetek számára középületek létesítenek. A gyűlés alkalmából a városházánál összegyülekezett mintegy 500 szocialista, hogy a szövetség ellen tüntessen, a rendőrség azonban szétoszlatta őket.

A portugál helyzet.

Budapest, február 17. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Lissabonból sürgönyzik, tegnap a király elnöklése alatt miniszteri tanács volt, amelyen a király több fontos dekrétumot írt alá. A király fölkerlte a minisztereket, hogy minél gyakrabban jelenjenek meg előtte.

Másik lissaboni jelentés szerint a beteg Amália királyné állapota állandóan javul s már minden veszedelmen túl van.

Szerelmi drámák.

Budapest, február 16. (A „Torontál” eredeti távirata.) Ujpesten Kalapos Ilona nevű varróleány rálött sógorára, Serecs János szabóra, majd pedig, mikor az összeesett, maga ellen fordította a fegyvert. Mindketten súlyosan megsebesültek. A dráma oka szerelem.

A másik szerelmi dráma hőse Kubald Brigitta 15 éves gépiró leány, aki szerelmes volt egy fiatalemberbe, de a szülők különösen ellenezték, hogy egymáséi legyenek. Erre elhatá-

rozták, hogy közös akarattal megölik magukat. A leány mérget vitt be, a fiatalember azonban, mikor a leány halálusáját látta, elpárolgott. A leányt a Rökusban ápolják s állapota súlyos. Kedvesének a nevével nem akarja elárulni.

Tüntetés a házbéruzsora ellen.

Budapest, február 17. (A „Torontál” eredeti távirata.) Tegnap délután az Orlogon-téren mintegy ezer ember gyűlt össze s innen végig vonult az Andrássy-úton, hogy a házbéruzsora ellen tüntessen. A tüntetőket az operánál a rendőrség szétűzte.

A részeg apa.

Budapest, február 17. (A „Torontál” eredeti távirata.) Boros Jenő fővárosi bérkocsis tegnap éjjel részegen tért haza lakására. A kocsinak 12 éves Géza nevű fia szemrehányásokkal illette az apját, hogy mindig részeg, eldorbézolja a karszeményét, családja pedig éhezik. A részeg apa erre dühbe jött, fölkapott egy kést az asztalról s azonnal szurkálta a fiát, úgy, hogy most ez élet-halál közt lebeg. Az apát letartóztatták.

Határidő-üzlet.

Budapest, február 17. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén déli zárlatkor a következő árakat jegyezték:

Buza (áprilisra 1908.)	23.40
Buza (októberre 1908.)	20.50
Rozs (áprilisra 1908.)	20.60
Rozs (októberre 1908.)	17.70
Zab (áprilisra 1908.)	15.60
Tengeri (májusra 1908.)	13.40

Közgazdaság.

A „Hermes” Magyar Általános Váltóüzlet R.-t. (Budapest), heti jelentése a tőzsderegalmról és a pénzpiacról.

Budapest, február 13.

A tőzsde irányzata a lefolyt héten valamivel gyengébb volt, aminek oka főleg abban keresendő, hogy Amerikából az ottani fizetési viszonyokat illetően kedvezőtlen hírek érkeztek és ezek hatása alatt különösen a németországi tőzsdék nyugtalanságot mutattak. Nálunk bizonyos ellesúlyozást kölcsönzött a külföldi kedvezőlebb befolyással szemben ama körülmény, hogy iparvállalataink nagyobbára jól vannak foglalkoztatva, aminek a tőzsde annyiban is adott kifejezést, hogy míg az internacionális értékek nagyobb árhanatást szenvedtek, helyi iparvállalati részvények iránt állandóan érdeklődés volt észlelhető.

A bankrészvények közül különösen a Magyar Jelzálog Hitelbank részvényei képezik folytonos eladások tárgyát, miután a múlt évre vonatkozó mérleg kedvezőtlen benyomásától tartanak és a legutolsó napokban az osztalékot 16 frankra becsülték, ami a múlt évi osztalékkal szemben 11

franknyi visszaesést jelentene. Azonfelül pedig beszéd tárgyát képezte az intézet vezetőségének oly értelmű nyilatkozata, mintha a következő esztendőben sem várható lényegesen magasabb osztalék és főleg ezek hatása alatt történtek nagyobb mérvű eladások magyar jelzáloghitelbanki részvényekben.

Az iparvállalati részvények közül Weitzer-féle waggongyári részvények és magyar cukoripari részvények örvendtek kedvező mérlegbecslések folytán állandó keresletnek és a salgótarjáni közönség részvények is nagyobb árváltozások nélkül bár jól informált oldalról nagyobb tételekben vásároltattak. Adria tengerhajózási részvények a hét legutolsó napján képezték élénk kereslet tárgyát, állítólag a társasághoz közelálló oldalról, kapcsolatban azon hírrel, hogy a legközelebb lefolyt esztendőre az előző évvel szemben 4 koronával magasabb osztalék fog kifizetésre kerülni, továbbá, hogy a kormánytól kötött szubvencionális szerződés kedvezőbb alapon fog megújításra kerülni.

A befektetési értékek piacán a január havi nagyobb mozgalom után visszaesés állott be és különösen a 4% os magyar koronajáradék szenvedett lényegesebb árhanatást, dacára annak, hogy a pénzviszonyok javulása tartós maradt.

A sorsjegyek közül különösen a magyar jelzálog hitelbank konverzionális sorsjegyei voltak az érdeklődés előterében, részben a közönség huzásra való tekintettel, részben pedig azon körülmény folytán, hogy a közönség a mostani csökkent árfolyamot vásárlásokra kihasználtni törekszik.

A hét nevezetesebb árfolyamváltozásai a következők voltak:

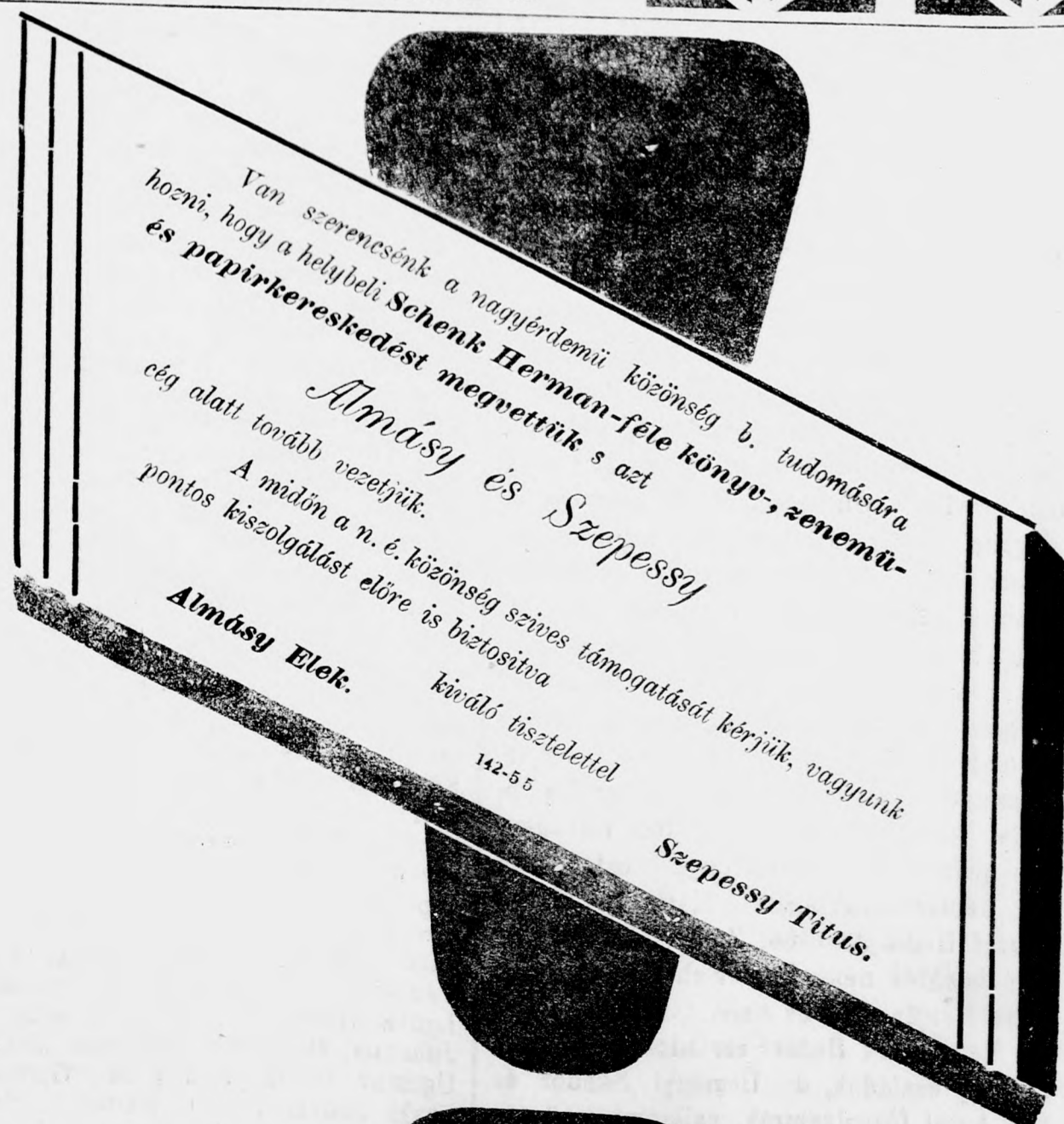
	február 6.	febr. 13.
4% magyar koronajáradék	95.10	95.40
magyar hitel részvény	738.—	777.—
magyar jelzálog hitelbank részv.	446.—	425.—
brassói cellulose részvény	455.—	455.—
magyar cukoripari részvény	1680.—	1710.—
Adria tengerhajózási részvény	422.—	429.—

Dr. Brájjer Lajos távollétében a szerkesztésért felelős Somfai János.

2 udvari szobából álló
emeleti lakás
a főutcában május 1-től
= kiadó =

Bencze Antal és fiánál.

189-1

280/1908. sz. Nagysz község előjáróságától.

Hirdetmény.

Nagysz község tulajdonát képező
3 mélykut

jókarba helyezendő lévén, felhivatnak vállalkozni szándékozók, hogy ajánlataikat f. évi február hó 29-én alulírott községi előjáróságnál adják be.

Nagysz, 1908. évi február hó 13.

Meixensberger József, ifj. Kohlen Vilmos,
jegyző. 184-3.3 bírő.

11447. tkvi szám. 1907. 180-1.1

Árverési hirdetmény és árverési feltételek.

Az antalfalvai kir. jár. bír., mint tkvi hatóság az előterjesztett kérelem folytán Poroszkay Béla m. főügyész által képviselt Oppova község javára 50 kor. 75 fill. eddigi, 16 kor. 45 fill jelenlegi s a még felmerülő költségek kielégítése végett az 1881: LX. t.-c. 144. §-a értelmében Stojánov Lyuba oppovai lakos ellen az antalfalvai kir. jár. bír.-hoz tartozó Oppova községben és az oppovai 165. f. 2150. sz. tjkvben foglalt:

1. 107. ö. i. sz. ház és 800 □-öl házhelyre 224 kor.;
2. 3 d. 41. hrsz. 700 □-öl I. o. szántóra 107 kor.;
3. 4 d. 41. hrsz. 1 h. I. o. szántóra 306 kor.;
4. 1 d. 41. hrsz. 1 h. II. o. szántóra 230 kor.;
5. hrsz. nélküli 97 □ öl kertre 30 kor.;
6. 215. hrsz. 400 □ öl kertre 60 kor.

becsárban az árverést elrendeli s azt, valamint a megállapított feltételeket ezennel közhírré teszi.

A nyilvános árverés Oppova község-házában 1908. évi március hó 18 dik (tizen-nyolc) napjának délelőtt 9 órájkor fog megtartatni ugy a tkvi hivatalban, mint Oppova község-házában kifüggesztett s megtekinthető feltételek mellett.

1. Kikiáltási ár a becsár.
2. Ezen árverésen a fenti ingatlanok a kikiáltási áron alól is el fognak adatni.
3. Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 22 kor. 40 fill., 10 kor. 70 fill., 30 korona 60 fill., 23 kor. és 6 kor. készpénzben vagy értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881: LX. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénz előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt ugyanannak kiszolgáltatni.

Antalfalva, 1907. évi dec. hó 28-án.
A tkkönyvi hatóság. **Kocsis Endre,**
kir. aljbíró.

HATÁRSZÁVI PAPIRIPY
Gyár
Egyéb

**LEGJOBB MINŐSÉGŰ
HATÁRSZÁVI
GYÁRIMÁNYŰ
OKMÁNY, IRÓ ÉS
FOGALMI PAPIROK**

KAPHATÓK MINDEN JOBB
PAPIRKERESKEDÉSSEN

Teljesen elkülönített butorozott

garçonlakás

villanyvilágítással kiadó.

Deák Ferenc-utca 7.

27-x.27

2873/1908. kig. sz. Nagybecskerek r. t. város polgármesterétől.

Versenyárgyalási hirdetmény.

A nagybecskereki igazságügyi palota körül
418 m² aszfalt járda készítésére

1908. évi március hó 6-ik napjának délelőtti 11 órájára Nagybecskerek város polgármesteri hivatalának helyiségében tartandó zárt ajánlati versenyárgyalást hirdetek.

Versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy fenti munkálatok elvállalására vonatkozó, s az ajánlati összeg után számítandó 5% bánatpénz el látott zárt ajánlataikat fent kitűzött határidőig a nevezett hivatalhoz annyival inkább beadják, mert a később érkezők nem fognak figyelembe vétetni.

A munkálatra vonatkozó költségvetés, általános és részletes feltételek fenti határidőig a városi II. tanácsnoki hivatalban a rendes hivatalos órák alatt naponként megtekinthetők, s az ajánlati minta ugyanott megszerezhető.

Ajánlattevők tartoznak kijelenteni, hogy az anyagok gyártása, feldolgozása és ellenőrzés tekintetében a 83000/III. 1907. B. M. sz. körendeletnek magukat alávetik.

A városi hatóság tentartja magának a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok között — tekintet nélkül az ajánlott árra — szabadon választhasson.

Nagybecskerek, 1908. évi február hó 13-án.

Dr. Peresics Zoltán,
polgármester.

149-x.8

189-2.1

Villanyvilágítással!
Egyedül álló új ház! Lakás
Modern, elegáns uri lakás
5 szobából, cselédszoba, konyha, éléskamra, fürdőszoba, mosókonyha, üveggang stb.
Dr. Mihálovits Ö. villájával szemben.
Május 1-től kiadandó.

860. és 96. Bvk. 1907. sz.

194-1.1

Árverési hirdetmény.

Alólirott kir. bír. végrehajtó által közhírré tétetik, miszerint a tek. nagybecskereki kir. jár. bír. 1907. évi okt. hó 30. és 1908. január 10-én kelt Sp. II. 645/2. és 929/1907. sz. végzésével megkeresett nagybecskereki kir. jár. bíróságnak 1907. évi október 30-án és 1908. évi január hó 10-én V. 1191/907. és 92/1908. szám alatt kelt végzése folytán a nagybecskereki kir. kincst. ügyészség által képviselt nagybecskereki kir. kincstári uradalom felperes részére Markovics H. Márkó és neje szül. Pav ovits Julia jarkováci lakosok ellen 253 korona 14 fill. és 2500 kor. és jár. iránt, kielég. végrehajtás útján 1907. évi október hó 31-ik és 1908. január 20-ik napján Debela Hunka-pusztán lefoglalt 12106 kor.-ra becsült gazd. felszerelvények, igavonó és szarvasmarhák, nád, szalma, mubar, széna, szárnyasállatok stb.-ből álló ingók Debela Hunkán alperesek bérl mény területén bíró árverésen készpénzfizetése mellett leendő eladatása 1908. évi febr. hó 28-ik (huszonnyolcadik) napjának d. e. 9 órájára tűzetett ki, mely árverés az alap, illetve felü foglaltatók követelése erejéig is, 1881: LX. t.-c. 120. §-a értelmében, amennyiben törvényes zálogjogot nyertek volna, meg fog tartatni.

Együttal felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtó követelése megelőző kielégítéshez jogot tartanak, de az, ha részükre a foglalás korábban eszközöltetett, a végrehajtási iratokból ki nem tűnik, ugy az esetben is, ha elsőbbségük bérléti vagy haszonbérléti viszonyon alapszik és ezen törvényes zálogjoguk a végrehajtási jegyzőkönyvben meg van ugyan említve, azonban a követelés összege ugyanott kitüntetve nincsen, miszerint az 1881. évi LX. t. c. 111. §-ához képest elsőbbségüket az árverés megkezdéséig alólirhoz egy példányban írásban adják be, avagy szóval jelentsek be annál is inkább, minthogy később bejelentett elsőbbségek végrehajtató kielégítését nem gátolván, igénylők a vételár fölőslégére fognak utasíttatni.

Nagybecskerek, 1908. évi febr. hó 8 dik napján.
Kiss,
kir. bír. végrehajtó.

119/1908. sz. Nagybecskereki Tiszai Ármentesítő-Társulat.

Hirdetmény.

A társulat füzeseiben a tél folyamán termelt és a védvonal egyes örházainál raktározott mintegy

300 öl tűzifaanyag

kisebb részletekben eladó.

Bővebb tájékozás szereszhető a társulati igazgatóságnál Nagybecskereken.

Nagybecskerek, 1908. február hó 15-én.

193-2.1

Társ. igazgatóság.

MUSCHONG-BUZIÁSFÜRDŐI

SZÉNSAV-MŰVEK

ujonnan berendezve — kartelen kívül szállítanak azonnal bármily mennyiségű természetes vegyileg legtisztább folyékony

SZÉNSAVAT

világhírű buziásfürdői szénsavforrásokból szódavizgyártáshoz, vendéglősöknek és egyéb ipari célokra mesterségesen előállított, kevésbé kiadós szénsavval. Megbízható, szigoruan lelküsmertes kiszolgálás!

BUZIÁSFÜRDŐI ASVANY- ES GYOGYVIZEK

1/1 és 1/2 literes üvegekben.

— Szív-, vese- és hólyagbántalmaknál utol nem ért gyógyhatás. — Elsőrendű asztali víz! — Felvilágcsítással készségesen szolgál

Muschong-buziásfürdői szénsavmüvek és ásványvizek szétküldési telepe Buziásfürdő.

Szülőnyim: Muschong, Buziásfürdő. Interurban telefon 18. szám.

Ügyes helyi képviselők kerestetnek.

